

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-10-21
Besvaras senast
2024-10-30 kl. 12.00

Till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2024/25:286 Sveriges rättsväsende

Enligt Commitment to Reducing Inequality Index 2024 spelar rättsväsendet en avgörande roll i att upprätthålla jämlikhet och säkerställa att alla samhällsgrupper behandlas rättvist. Rapporten lyfter fram hur länder med svaga rättssystem och bristande rättssäkerhet ofta uppvisar högre nivåer av ekonomisk ojämlikhet och social instabilitet. I synnerhet betonar rapporten hur diskriminering inom rättssystemet, otillräcklig tillgång till rättsligt stöd och brister i rättssäkerheten kan förstärka ojämlikhet och leda till att redan utsatta grupper hamnar i än mer utsatta positioner.

Rapporten pekar exempelvis på länder där minoritetsgrupper systematiskt nekas rättvisa och där kvinnor och låginkomsttagare drabbas oproportionerligt hårt av rättsliga brister. Bristande rättssäkerhet bidrar till social oro och förlorat förtroende för statliga institutioner, vilket i sin tur riskerar att försvaga hela samhällsstrukturen. När rättsstaten inte garanterar alla medborgare samma möjligheter att få sina rättigheter tillgodosedda, eller när vissa grupper upplever sig vara systematiskt missgynnade, kan detta leda till ökad polarisering och social fragmentering.

Sverige har historiskt sett haft ett rättssystem som präglats av stark rättssäkerhet och en hög nivå av förtroende från medborgarna. Men rapporten pekar på utmaningar även i länder som Sverige, där socioekonomiska skillnader kan påverka tillgången till rättslig prövning och rättshjälp. Enligt rapporten finns en risk att låginkomsttagare, nyanlända och minoritetsgrupper i mindre utsträckning får den rättsliga hjälp och representation som de behöver. Dessutom har det under de senaste åren funnits en växande oro för att tillgången till rättshjälp och andra viktiga rättsliga resurser inte är jämlikt fördelad, vilket kan skapa ojämlika förutsättningar inför rättssystemet.

Socialdemokraterna har alltid betonat vikten av en stark rättsstat och att lika tillgång till rättvisa är en grundförutsättning för ett tryggt och jämlikt samhälle. Det är centralt att rättssystemet fungerar på ett sätt som gör att alla samhällsgrupper, oavsett ekonomisk situation eller bakgrund, känner sig rättvist behandlade. Förtroendet för rättsstaten och rättsväsendets förmåga att hantera konflikter och säkerställa rättvisa är avgörande för att upprätthålla social stabilitet och demokratin i stort.

Mot denna bakgrund och med rapportens slutsatser i åtanke framstår det som

viktigt att Sverige arbetar proaktivt för att stärka rättssäkerheten och säkerställa att alla samhällsgrupper får tillgång till rättslig prövning och rättshjälp. Ett rättssystem som inte uppfattas som rättvist riskerar att skapa misstro och alienation, vilket kan hota samhällets sammanhållning och tillit.

Med anledning av detta vill jag fråga justitieminister Gunnar Strömmer:

Vilka åtgärder avser ministern att vidta för att säkerställa att Sveriges rättsväsende fortsatt är starkt och rättssäkert och att alla samhällsgrupper behandlas rättvist och jämlikt?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann